

Az aggteleki barlang pusztulása

A trianoni vonalon fekvő és a tatárjárás óta ismert Baradla-barlangot a határkiigazító bizottság nem régen adta vissza nekünk — a cseh impérium alól. A világhírű nevezetesség azonban olyan állapotban került vissza, hogy annak mielőbbi fel nem karolása és restaurálása

kulturánk megbélyegzésére vezetne a külföld előtt.

Az agyagsár-tengerben fekvő, tönkrement 9 kilométer hosszú barlang látogatása ma már életveszélyes; a fakorlátokat és lépcsőket mind elvitte a betóduló víz-áradat. Üdvös lenne az adelsbergi barlang mintájára a barlang belsejében is egy sétat-vasutat leépíteni, mert ezen alsó pályatest ápolásával maga a barlang is gondozva lenne, így veszélytelen állapotba kerülne és nem volna szükség annak időközönkénti restaurálására sem.

Az elhanyagolt Baradla most már ki van téve a pusztulásnak és legutóbb a kiszállt expedíció — a veszedelmes földalatti barangolások után — konstataulta, hogy: elérkezett az utolsó 12-ik óra! és így magánaton próbálnak segíteni, hogy természeti kincsünket megmentsük, mert

a kultuszminiszter rendelkezési alapja erre kimerült.

Pedig kincses-Baradla nemesek csónka Magyarországnak, hanem a kontinensnek is nagy hírű természeti nevezetessége. Mily rossz, hogy Szinből vasut által ninesen megközelíthetővé téve s jósfaí ujjabb kijáratán a mélységbe lejutni valóságos élet-halál kérdése.

A helyi lakosság egyáltalában nem lelkesedik a barlangért, mert nem ismeri fel benne természeti kincsünk feltett becsét s nem is tudja, hogy egy világhírű természeti nevezetességgel első sorban ő dicsekedhetik. Elfledve, elhanyagolva, gondozatlanul látjuk a legrosszabb és legveszélyesebb állapotban. Pedig igazán most kellene felkarolni és megbecsülni, hogy visszakaptuk a csehekől.

Ezek az állapotok nemcsak mink — az odafáradó természetbarátok és lelkesedők aggodunk, hanem

a külföldi turisták, akiknek sokszor áldozatos fáradozása kárba veszt.

Mennyire visszataszító, hogy egy világhírű barlanghoz még az eljutás is nehézségekbe, akadályokba ütközik; alig van, aki a kocsiközlekedést is elősegítené s mikor a bejáráshoz érünk — sem világítást, sem mentőkészüléket, sem életbiztonságot nem találunk — csak agyagsár-tengert a barlang belsejében, ahol térdig érő sárban gázolhat a látványosságért rajongó publikum.

A barlang megmentése érdekében nem egy komoly mozgalmat indítottak, azonban addig még eredménytelenül, mert ha történetek is bizottsági szemlék a helyszínen — a pusztulás fölötti aggodásnál és sajnálkozásnál egyéb eddig aligha történt.

Sok lelkes támogatója van a barlangnak, de aki anyagilag segítője és feltámasztója volna — olyan most ninesen. Pedig

sok-sok gazdag uradalom környékezi,

kiknek első érdeke volna a megmentéshez segítséget nyújtani. — Hozzájárul, hogy a kultusz-kormány is elzárkózik az anyagi támogatástól, akinek pedig jó példával kellene előljárni.

Nekünk szavunk van a kulturdogokhoz, mert csónka Gömörmege ideiglenesen hozzánk csatoltattott s így most első vagyunk, a

kik segítségért fordulunk a kormányhoz. De nemzeti kulturánk érdeke, hogy

a csodaszép természeti látvány mielőbb bucsujáró helye legyen.

a reánk figyelő külföldnek. — Az impulzust azonban első sorban a kultusz-kormánynak kell ehhez megadni.

A kultuszminiszter utóbb kilátásba helyezte, hogy az aggteleki barlang részére a testnevelési alap felmaradó csekély összegének egy részét kiutalja, de az kevés és ki sincs utalva.

Vannak érdeklődők és vállalkozók a barlang-vendéglő és szálló felépítésére, a villanyvilágítás bevezetésére s előtérbe jutott

a barlangot megközelítő Szuhavölgyi vasút építési tervszete is

De ez mind csak kártyavár, amíg a pusztuló barlang a föld gyomrában teljesen rekonstruálva ninesen.

Elszoruló szívvel látjuk ma a cseppkőképződményes, gyönyörű Tündérpalotát, hogy az csak — sárpokol... A régi, csodaszép látvány agyagsár-tenger lett, a még meglevő korhadt fák is veszedelmes a 200 méter mélységű Baradlaban — a földalatti sétaut. A

Ezerkétszázmilliárd kölcsönt ajánlott fel egy amerikai pénzcsoport a vidéki városoknak

A államháztartás pénzügyi helyzetének szanálására indított akcióval egyidejűleg a magyar városok országos kongresszusa mozgalmat indított a városok pénzügyi helyzetének szanálására is. Az akcióval kapcsolatban többször volt már szó arról, hogy a városok is, éppen úgy, mint az állam, nagyobb külföldi kölcsön segítségével rendezzék pénzügyeiket. Egymásután jöttek a hírek azokról a kölcsönajánlatokról, amelyekkel amerikai, angol, francia és olasz tőkeérdekeltségek keresték fel a magyar városokat. A külföldi tőkeérdekeltségek aránylag, a belső hitelviszonyok mellett, kedvezőnek minősíthető feltételekkel kínáltak fel nagyobb dollár, font-sterling, frank és lira kölcsönöket a városoknak, a tárgyalások azonban megfeneklettek. Legutóbb a budapesti angol misszió egyik tagja közölte, hogy egy tőkeerős olasz bankérdekeltség hajlandó lenne nagyobb lira-kölcsönt folyósítani a városoknak beruházási célokra. Egyébként most a vidéki

barlangfolyók rohamos és folytonos áradása sok pusztítást végzett a föld belsejében.

A védőkorlátok mind elpusztultak. A hidak is hiányzanak.

A boldog békében pedig igen példás állapotban állott, de ma már nem állhat fenn államsegély nélkül.

Költségek hiányában kellett a legutóbbi lelkes expedíciónak félbeszakítani az ujjabb áttörést is. A Kárpát-Egyesület törekvését pedig Soldos Béla dr. főispán vette gondjaiba. Neki köszönhető az is, hogy Markó Miklós az Akadémián bemutatott Welten-féle óriási aggteleki olajfestményt a Borsod-Miskolci Múzeumnak ajándékozta. Baksay Dániel aggteleki ref. lelkész idejében virágzóan fejlődött és kitűnően gondozott volt az aggteleki barlang s ha annak gondozását nem hanyagoltuk volna el — a barlang ma sem lenne kitéve a veszélynek és a pusztulásnak. Első tehát a rekonstrukcióhoz a tőkeszerzés, azután a vasút felépítése, mely Aggtelek vidékét is életképessé teheti. Akkor lehet a végváron barlang-ünnepély, melyre a külföldi látogatók is örömmel keresik fel a magyárokat.

Tóth Kálmán.

városok közös kölcsönakciójával kapcsolatban a következőkről értesülünk.

A magyar városoknak mintegy 1200 milliárd koronát kitevő kölcsönre volna szükségük. Az 1200 milliárdos kölcsönt 22 város venné föl és annak nagyrészét a már rég szűkülésére vált beruházásokra fordítanák. A napokban egy amerikai pénzcsoport ajánlatot tett a kölcsönt kereső városoknak. Az amerikaiak kellő biztosíték mellett mintegy 10 millió dollárt hajlandók a városok rendelkezésére bocsátani. A városok kongresszusának vezetősége a napokban tárgyalt erről a külföldi ajánlatról Bud János és Walkó Lajos miniszterekkel, akik mindenben helyeselték a városok hitelszerzési akcióját.

Mint értesülünk, a városok kongresszusának elnöke Sipőcz Jenő polgármester a napokban közölni fogja a vidéki városok polgármestereivel az amerikai kölcsön feltételeit.

A husarak csökkenését várják a bő kukorica terméstől

A kukorica letörés már mindenütt befejezést nyert és az eredményel mindenütt meg vannak elégedve. Az átlagos termés 13 mázsa volt holdanként, néhol azonban, jobb földeken, vagy fejlettebb módszerekkel gazdálkodó uradalmakban a 20 mázsát is meghaladta a holdankénti termés. A nagy kukoricatermés természetesen erősen fogja hatását minden olyan vonatkozásban, ahol szerephez jut, így különösen a husarakban, ahol a takarmányozásnál játszik főszerepet.

A sikerült kukoricatermés következtében a termelők komolyan számolnak a sertéshus árának csökkenésével.

Jelenleg a sertéshus abnormisan magas, 1914-ben, tíz évvel ezelőtt szépen kihízott sertéseket tisztasúlyban számítva, kilónként 1 koronájával lehetett vásárolni. Az akkori egykoronás ár ma 16 ezer papirkorona árának felel meg, ezzel szemben a nagyhizlaldákban 26—28 ezer korona a sertés élősúlybani ára. Borsodban pedig a 30 ezer koronát is meghaladja. — Itt ezen a téren tehát 100 százalé-

kos a drágulás, amit a kukorica abnormisan magas árával magyaráznak.

Békében egy mázsa tengeri 10 aranykorona volt, ezzel szemben ma 24 aranykoronába került.

Ezt a lehetetlen drágulást sem a gazdák, sem a vásárlók nem tudják mivel magyarázni. — Az ilyen áru kukoricából nem is lehetett olcsóbb sertést adni a mainál, mert magának a hizlálónak 30 ezer koronába került a kihizlalt sertés kilója. Hozzászámítva ehhez a kockázatot és a hasznot, a mai kukoricaárak mellett tehát nem is lehet olcsóbb sertésre számítani.

A kivitel megszüntetése esetén a kukorica ára a bő termés miatt napok alatt leesne a normális világparitási árakra, a mi magával hozná a zsir és hus 50 százalékos esését.

Némely vidéken már mutatkoznak is az olcsóbbodás jelei, több községben már 26—28 ezer koronáért mérik a sertéshus kilóját. A szarvasmarha árában is ujjab-

ban nagyobb áresés tapasztalható. Mezőkövesden a napokban 16 ezer koronára esett le a marhahús ára, amit egyesek a konkurenciával, mások az élőmarha árának olcsóbbodásával magyaráznak.

Akárhogyan is van a dolog, egy bizonyos, hogy a jó termés kedvezően fogja befolyásolni az árakat és rövidesen olcsóbb hushoz, zsirhoz fog hozzájutni a sokat nélkülözött városi polgárság.

Az amerikai rumflotta végnapjai

Az Egyesült Államokban tudvalevőleg szesztilalom van. De az is tudvalevő, hogy minden rendelet dacára mégis elég sokat iszogatnak a derék yankeek. Elősegíti őket pedig az alkohol élvezetében az ugynevezett rumflotta, az a háromszáz hajó, amely az amerikai partokról három mérföldnyi távolságban, a semleges vizeken horgonyoz, ahol nem érheti őket utól az amerikai közigazgatás. Egészen humoros, amikor az őrhajó, alig 3—400 méter távolságban a szemtelen rumhajótól tehetetlen a kalózzal szemben, holott tudja, hogy az tiltott rakományt hord. De a semleges zónába nem szabad belépnie az őrhajónak.

Az a háromszáz hajóból álló flotta csupa öreg, rozoga oceánjáró, piszkos, durva matrózokkal és többnyire angol lobogóval. Ott álmásoznak a Maine-állam partól egész le Mexikóig, legtöbbször a reyyersevi partok előtt. Volt hónap, mikor egy millió láda italt raktak partra ezekről a hajókról. Az üzleteket úgy kötik, hogy éjnek idején gyorsjáratú motorosoknak indulnak el a partokról megkeresnek egy rum-kalózhajót, vesznek néhány hordó italt s aztán az éj leple alatt gyorsjáratú gépeikben bizva, fittyet hánynak az őrhajóknak. Az amerikai közigazgatás naszádiai tizenkét tengeri mérföldet tesznek meg óránként, míg a motorosónak 20—25 mérfölddel rendelkeznek. Így hát teljesen biztos volt a játék a rumkalózok kitűnő üzleteket kötöttek s az angol whisky patakokban folyt a csillagos lobogó államai-ban.

Most végre teljes eréllyel lép föl Uncle Sam az alkohol ellen. Az általi hajógyárak már hónapok óta dolgoznak gyorsjáratú, erős őrnaszádok elkészítésén. Ezek a hajók 25—30 tengeri mérföldnyi sebességet fognak kifejteni óránként, hatalmas reflektorokkal lesznek felszerelve, mindegyik négy gépfegyverrel és két kis gyorstüzelő ágyúval fog rendelkezni és válogatott, megbízható legénységet helyeznek el rajtuk. Az Egyesült Államokban ezer ilyen őrnaszád építését határozták el, úgy, hogy minden kis parti szalkaszra jut belőlük jócskán. A rumflotta napjai meg vannak számlálva, a dolog komoly lesz, ez az ezer hajó meggátol minden csempészkedést.

Ha csak a „but-leggerek“, amint az alkoholesempészeket nevezik, új módszereket nem eszelnek ki. Hisz rendelkezésükre áll még a repülőgép. Lehet, hogy az ezer naszád építési költsége rengeteg kiadott pénz volt s hogy minden rendszabály megbukik a szesz-szomjas emberek ravaszságán.

UJSÁGKÉZBESITŐK

jó fizetéssel felvétetnek a

MISKOLCZI NAPLO

kiadóhivatalában.